

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud: V. Belous)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Rusu Ilie, Rusu Mariana, Munteanu Cristina, Cecan Ion, Cecan Taisia, reprezentatii de avocatul Martin Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația non-profit "Kids For Him, INC" și Istudor Matei împotriva lui Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana, Repeșco Natalia, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisea, Cecan Ion, intervenient accesoriu AO „Împărăția Copiilor” intervenient accesoriu Rusu Mariana cu privire la declararea nulității actelor juridice și repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2019, Organizația non-profit „Kids For Him, INC” și Istudor Matei au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana, Repeșco Natalia, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisea, Cecan Ion, intervenient accesoriu AO „Împărăția Copiilor” intervenient accesoriu Rusu Mariana cu privire la declararea nulității actelor juridice și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii a indicat, că în perioada anilor 2004-2006 între reclamantii Organizația non-profit „Kids for Him, Inc,, și Matei Istudor, care este președintele organizației, pe de o parte, și pârâtul Rusu Ilie, pe de altă parte, s-au stabilit relații de colaborare în vederea acordării de către reclamantii prin intermediul pârâtului a ajutorului material și moral copiilor din familiile social vulnerabile și persoanelor în etate din or. Soroca. La un moment dat a apărut necesitatea procurării de către reclamantii în or. Soroca a unui imobil destinat a fi utilizat în scopurile pe care Organizația non-profit „Kids for Him, Inc” și le-a propus să le realizeze în Republica Moldova.

În acest sens, Istudor Matei a intervenit cu rugămintea către Rusu Ilie să identifice imobile pentru a fi cumpărate.

Astfel, la 12 aprilie 2006 Rusu Ilie l-a înștiințat pe Istudor Matei că a identificat posibilele imobile pentru a fi procurate și în scurt timp, Istudor Matei a venit din SUA în Republica Moldova și a făcut cunoștință cu pârâțul Cernopolc Valeriu care i-a prezentat trei terenuri învecinate cu construcții pe ele, ce-i aparțineau lui Cernopolc Valeriu, fiului său Cernopolc Valeriu, precum și mamei sale, pârâtei Cernopolc Andriana. Istudor Matei și Cernopolc Valeriu au convenit asupra sumei de 47 500 de euro sau 51 000 de dolari pentru toate cele trei terenuri și construcții.

Totodată, a afirmat că, deoarece Organizația non-profit „Kids for Him, Inc” intenționa să fondeze în Republica Moldova o organizație non-profit prin intermediul căreia vor fi realizate scopurile organizației, până la fondarea acesteia, Istudor Matei a convenit cu Rusu Ilie ca imobilele procurate să fie înregistrate temporar pe numele celui din urmă, urmând ca ulterior proprietatea asupra acestora să fie transmisă către organizația ce va fi fondată.

În acest scop, în luna mai 2006 din numele reclamantei „Kids for Him, Inc” au fost transferate pe contul bancar a lui Rusu Ilie sume bănești în valoare totală de 33 040 dolari.

Diferența de 17 960 de dolari SUA a fost adusă în Republica Moldova în numerar de către Matei Istudor.

Totodată, a afirmat că, ulterior au fost încheiate la notar, în prezența lui Istudor Matei, următoarele contracte: 1) Contractul de vânzare-cumpărare nr. 3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 20 000 de euro teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 2) Contractul de vânzare-cumpărare nr. 3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu, și tot el împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, i-au vândut lui Rusu Ilie la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 3) Contractul de vânzare-cumpărare nr. 4273 din 15 iulie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

La 27 iulie 2006 contractele menționate au fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile. Pe parcursul anilor 2014-2015 Istudor Matei în repetate rânduri i-a cerut lui Rusu Ilie să înstrăineze imobilele sus-menționate Asociației obștești „Împărăția Copiilor” care reprezintă interesele Organizației non-profit „Kids for Him, Inc” în Republica Moldova, însă Rusu Ilie prin diferite justificări evita să dea curs acestei solicitări.

Ulterior, folosindu-se de încrederea acordată de reclamantii Organizația non-profit „Kids for Him, Inc” și Matei Istudor, pârâțul Rusu Ilie, cunoscând cu certitudine că imobilele indicate mai sus au fost înregistrate pe numele său temporar, doar pentru a le gestiona până în momentul când i se va solicita transmiterea proprietății pe numele organizației nou-create, a încheiat următoarele contracte: 1) Contractul nr. 2733 din 26 iunie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a vândut la prețul de 80 000 de lei Taisiei Cecan cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral

XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX; 2) Contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina terenul cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX; 3) Contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, autentificate de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina terenul cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX.

A mai indicat reclamantul că, prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central din 15 decembrie 2017, Rusu Ilie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 8 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă în sumă de 76 000 de dolari SUA înaintată de reprezentantul părții vătămate Organizația non-profit „Kids for Him, Inc” - Istudor Matei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor pretinse să se pronunțe instanța civilă.

Totodată, a afirmat că sentința penală este menținută prin deciziile instanțelor ierarhic superioare, anexate la cererea de chemare în judecată, iar conform art.123 alin.(3) Cod de procedură civilă, cele constatate nu se mai cer a fi dovedite.

A relevat reclamanta, că din circumstanțele stabilite prin actele judecătorești penale, rezultă că: contractul de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, contractul de vânzare-cumpărare nr.3848 din 21 iunie 2006 și contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15 iulie 2006 sunt acte juridice simulate prin interpunere de persoane.

Or, deși, în aceste contracte Rusu Ilie este cumpărător aparent, în realitate cumpărător este Organizația non-profit „Kids for Him, Inc”, care a plătit prețul pentru imobile respective prin președintele său Istudor Matei și pe care ambele părți contractante au avut-o în vedere la momentul încheierii contractelor.

Drept efect al declarării nulității contractelor de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, nr.3848 din 21 iunie 2006 și nr.4273 din 15 iulie 2006, urmează a fi declarate nule și contractul nr.2733 din 26 iunie 2015, încheiat între Rusu Ilie și Cecan Taisea; contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, încheiat între Rusu Ilie și Munteanu Cristina; contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, încheiat între Rusu Ilie și Munteanu Cristina, ca fiind acte juridice subsecvente contractelor inițiale, conform principiului de drept *resoluto iure dantis, resolvitur ius accipientis* (anularea actului inițial atrage după sine anularea actului subsecvent).

A relatat în cerere că, faptul transmiterii de către Organizația non-profit „Kids for Him, Inc” pârâtului Rusu Ilie a sumei de 33 040 de dolari se dovedește prin extrasul bancar anexat, iar faptul că pârâtului i-au fost transmiși în total mijloace bănești, echivalentul a 47 500 de euro se dovedește prin contractele de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006 în sumă de 20 000 de euro, nr.3848 din 21 iunie 2006 în sumă de 5 000 de euro și nr.4273 din 15 iulie 2006 în sumă de 22 500 de euro. Circumstanțele menționate se dovedesc și prin înscrisurile din dosarul penal.

A solicitat declararea nulității absolute a actelor juridice în partea ce se referă la identitatea cumpărătorului Rusu Ilie: 1) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 20 000 de euro teren cu

suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 2) Contractul de vânzare-cumpărare nr. 3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu și tot el împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, i-au vândut lui Rusu Ilie la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 3) Contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15.07.2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

Recunoașterea Organizației non-profit „Kids for Him, Inc” în calitate de cumpărător în actele juridice, după cum urmează: 1) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 20 000 de euro teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 2) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu, și tot el împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, i-au vândut lui Rusu Ilie la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX; 3) Contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15 iulie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

Declararea nulității absolute a următoarelor acte juridice: 1) Contractul cu numărul 2733 din 26 iunie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a vândut la prețul de 80 000 de lei lui Cecan Taisea cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numărul cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX; 2) Contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX; 3) Contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX.

La data de 22 martie 2019 avocatul Mocanu Valentin în interesele reclamantilor a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea din contul părâtului Rusu Ilie în beneficiul Organizației non-profit ”Kids For Him, INC” a sumei de 76 000 de dolari, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Prin cererea din 25 septembrie 2020 avocatul părții reclamante a solicitat să fie menționat în hotărârea judecătorească, că aceasta constituie temei pentru radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile privind titularul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile

cu numerele cadastrale XXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, la fel construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX , XXXXX , XXXXX, XXXXX , XXXXX, XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX și pentru introducerea în Registrul bunurilor imobile în calitate de titular al dreptului de proprietate asupra acestor imobile și construcții a persoanei juridice rezident al SUA Organizația non-profit „Kids for Him, Inc”.

În drept, și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 11 lit. a), c), 221 alin. (2), 375 alin.(1), (2), 1398 alin.(1) Cod civil (redacția 2002), art.5, 33, 40, 60, 85 alin.(1), lit. a), 123, 166, 167, 174-175 Cod de procedură civilă, art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

La 10 septembrie 2020 Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana și Repeșco Natalia au înaintat în instanța de judecată cerere cu privire la recunoașterea acțiunii și examinarea cauzei în lipsă, indicând în cereri, fiecare separat că recunosc acțiunea pe motivul că adevăratul cumpărător al imobilelor pe care le-au vândut lui Rusu Ile formal, este Organizația non-profit „Kids for Him, Inc., din numele căreia a acționat Istudor Matei.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Central cerere de chemare în judecată depusă de Organizația non-profit ”Kids For Him, INC” și Istudor Matei a fost admisă parțial. S-a declarat nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21.06.2006, nr.3848 din 21 iunie 2006 și nr.4273 din 15 iulie 2006, în partea ce se referă la indicarea ca cumpărător a lui Rusu Ilie și a aplica efectele nulității prin recunoașterea persoanei juridice Organizația non-profit ”Kids For Him, INC” în calitate de cumpărător în următoarele acte juridice:

- Contractul de vânzare-cumpărare nr. 3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu a vândut la prețul de 20 000 de euro terenul cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral 7 XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX;

- Contractul de vânzare-cumpărare nr.3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu, și Cernopolc Valeriu împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, au vândut la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or. Soroca, str. Mărțișor 13;

- Contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15 iulie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana a vândut la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX.

A declara nulitatea absolută a următoarelor acte juridice:

- Contractul nr.2733 din 26 iunie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a vândut la prețul de 80 000 de lei lui Cecan Taisea cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX,;

- Contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX

- Contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX, aplicând efectele nulității prin repunerea părților în poziția inițială.

Pretenția privind încasarea sumei de 76 000 de dolari SUA pentru repararea prejudiciului material cauzat, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Totodată s-a indicat că, prezenta hotărâre servește temei pentru radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile privind dreptul de proprietate:

- a lui Cecan Taisea asupra cotei-părți de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiilor cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX;

- a lui Munteanu Cristina asupra terenului cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiilor cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX;

- a lui Munteanu Cristina asupra terenului cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcției cu numărul cadastral XXXXX și intabularea dreptului de proprietate al persoanei juridice rezident al SUA - Organizația non-profit "Kids For Him, INC" în Registrul bunurilor imobile, asupra respectivelor bunuri imobile:

- cotei-părți de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiilor cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX;

- terenului cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX și construcțiilor cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX;

- terenului cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcției cu numărul cadastral XXXXXX.

Invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la data de 26 aprilie 2021, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisia, Cecan Ion, și Rusu Mariana reprezentați de avocatul Martin Vasile au depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, iar la data de 03 august 2021 au depus cerere de apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond în partea declarării nulității actelor juridice și încasarea prejudiciului material, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cerința privind declararea nulității actelor juridice să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisia, Cecan Ion, și Rusu Mariana reprezentați de avocatul Martin Vasile și s-a menținut hotărârea din 08 aprilie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 6 alin. (1) și (2), 8 alin. (1) și (2) lit. a), 217 alin. (1), 219, 220 alin. (1) și (2), 221 alin. (2), 1398 alin. (1) Cod civil în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019, Colegiul a considerat întemeiată și legală soluția primei instanțe.

Totodată, din suportul probator prezent la materialele cauzei, Colegiul a reținut că, cu certitudine s-a stabilit că în urma în urma relațiilor de colaborare dintre organizația non profit „Kids for Him, INC,, în persoana președintelui Istudor Matei și Rusu Ilie, pentru acordarea ajutorului material și moral copiilor din familiile social vulnerabile și persoanele în etate din or. Soroca s-a ajuns la un acord verbal prin care Rusu Ilie urma să primească bani de la Istudor Matei și să procure un imobil destinat a fi utilizat în scopurile pe care organizația non-profit

„Kids for Him, INC., și le-a propus să le realizeze în Republica Moldova, or, în acest sens de către Rusu Ilie au fost efectuate tranzacțiile în urma cărora a procurat în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, nr.3848 din 21 iunie 2006 și nr.4273 din 15 iulie 2006, terenuri și construcții amplasate pe acestea.

Totodată, s-a reținut că, în luna mai 2006, Rusu Ilie, a beneficiat de transferuri bănești din partea lui Istudor Matei, primind bani pe contul deschis în mărime de 33 040 de dolari SUA, restul sumei în mărime de 17 960 dolari SUA a fost adusă în țară de către Istudor Matei.

În acest context, Colegiul a considerat că instanța de fond temeinic și legal a constatat că contractele de vânzare cumpărare la care Rusu Ilie a participat ca cumpărător sunt lovite de nulitate absolută, fiind simulate în partea în care Rusu Ilie fiind cumpărător urma să transmită bunurile procurate organizației non-profit „Kids for Him, Inc.,” ultimul transferând bani pentru procurarea bunurilor imobile cu condiția ca ulterior aceste bunuri să fie înregistrate după organizația non-profit „Kids for Him, Inc.,”

Colegiul a respins argumentele părții apelante, precum că banii pentru procurarea imobilelor într-adevăr au fost acordați de „Kids for Him, Inc.,” și Matei Istudor, însă imobilele au fost procurate pentru familia lui Rusu Ilie pentru aportul acestuia în realizarea obiectivelor organizației „Kids for Him, Inc.,” or, după cum s-a menționat, au fost procurate trei imobile separate, reclamanta menționând, că avea nevoie de toate aceste imobile, ținând cont de scopul organizației de a ajuta cât mai mulți solicitanți din păturile social-vulnerabile.

Astfel, instanța de apel a menționat, că corect de către instanța de fond s-a dat apreciere faptului precum că de la procurarea bunurilor imobile de către Rusu Ilie din anul 2006 și până la data înregistrării AO „Împărăția Copiilor,” 23 mai 2013, Rusu Ilie nu s-a conformat cerințelor de a transmite aceste bunuri Asociației obștești, aceasta fiind o condiție care a fost acceptată de către Rusu Ilie, dar nu a fost îndeplinită.

Subsecvent s-a mai reținut că ulterior încheierii contractelor de vânzare cumpărare din anul 2006, folosindu-se de încrederea acordată de reclamantii Organizația non-profit „Kids for Him, Inc.” și Matei Istudor, pîrîtul/apelant Rusu Ilie, cunoscând cu certitudine că imobilele indicate mai sus au fost înregistrate pe numele său temporar, doar pentru a le gestiona până în momentul când i se va solicita transmiterea proprietății pe numele organizației nou-create, a încheiat contractul nr.2733 din 26 iunie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a vândut la prețul de 80 000 de lei lui Cecan Taisea cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX,; Contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX; Contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, autentificate de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXXX, or, în acest sens pentru faptele ilegal săvîrșite, Rusu Ilie a fost tras la răspundere penală, fiind condamnat în baza art.190 alin.(5) Cod penal prin sentința judecătoreiei Soroca sediul central din 15.12.2017,

sentință care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 03 octombrie 2018 și decizia Curții Supreme de Justiție din 20 februarie 2019.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a menționat, că la data de 10 septembrie 2020 Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana și Repeșco Natalia, care au fost parte a contractelor de vânzare cumpărare a imobilelor, și au avut calitatea de vânzători, au înaintat în instanța de judecată cereri cu privire la recunoașterea acțiunii și examinarea cauzei în lipsă, indicând în cereri, fiecare separat, că recunosc acțiunea pe motivul că adevăratul cumpărător al imobilelor pe care le-au vândut lui Rusu Ilie formal, este Organizația non-profit „Kids for Him, Inc., din numele căreia a acționat Istudor Matei, cu care s-au întâlnit personal, au negociat și de la acesta au primit bani, Rusu Ilie fiind persoana pe numele căruia urma să fie înregistrat imobilele temporar.

Colegiul a mai menționat că într-adevăr prin sentința instanței de judecată, Rusu Ilie a fost recunoscut vinovat pentru faptul că intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, având scop de cupiditate, a decis să comită escrocheria în proporții deosebit de mari, fiind recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, or, a fost stabilit cu certitudine vinovăția lui Rusu Ilie prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere.

Astfel, din circumstanțele stabilite, rezultă cu certitudine că contractul de vânzare cumpărare nr. 3847 din 21 iunie 2006, contractul de vânzare cumpărare nr.3848 din 21 iunie 2006 și contractul de vânzare cumpărare nr. 4173 din 15 iulie 2006 sânt acte juridice simulate prin interpunere de persoane, și anume deși în aceste contracte Rusu Ilie este cumpărător aparent, în realitate, cumpărător este persoana juridică americană Organizația non-profit „Kids for Him, Inc., care a și plătit prețul pentru aceste imobile prin președintele său Istudor Matei.

Colegiul a concluzionat că argumentele invocate precum că, de către reclamant a fost omis termenul de prescripție pentru a înainta în instanța de judecată prezenta acțiune civilă în privința lui Rusu Ilie, deoarece de la procurarea de către Rusu Ilie a bunurilor imobile au trecut aproape 13 ani, adică mai bine de 4 termene de prescripție, ca urmare acțiunea urmînd a fi respinsă, or, acțiunea civilă a fost înaintată în procesul penal, fiind admisă în principiu, urmînd ca instanța să se pronunțe asupra fondului într-un proces civil, pe lîngă aceasta acțiunile în constatare a nulității absolute a actelor juridice sînt imprescriptibile.

Raportînd la caz normele legale sus-menționate și din circumstanțele stabilite, Colegiul a concluzionat că argumentele invocate în apel nu pot constitui temei de admitere a apelului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a hotărârii contestate și au fost obiect de examinare în instanța de fond, fiind cercetate și examinate pe deplin.

Instanța de apel a relevat că soluția dată de instanța de fond este corectă, motivată și amplu argumentată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și făcînd trimitere, atît la probele administrate, cît și dispozițiile legale aplicabile la caz.

La 19 aprilie 2022, Rusu Ilie, Rusu Mariana, Munteanu Cristina, Cecan Ion, Cecan Taisia, reprezentării de avocatul Martin Vasile, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 30 decembrie 2021, astfel, și a expediat-o participanților la proces la 11 martie 2022 (f.d.185-186, vol.II).

Astfel, recursul declarat la data de 19 aprilie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 18 mai 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Astfel, la 19 septembrie 2022, Organizația non-profit „Kids for Him, Inc., și Istudor Matei, reprezentați de avocatul Mocanu Valentin, au depus referință, prin care au solicitat respingerea recursului și menținerea fără modificări a deciziei instanței de apel.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 iulie 2022 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentei, ci va analiza doar motivele

decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Art. 239 Cod de procedură civilă, statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În sensul art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În debut, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că instanța de apel adoptând soluția pe caz, nu a verificat circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, nu a elucidat toate circumstanțele esențiale ale cauzei, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții premature, prin ce se impune casarea deciziei cu trimiterea acesteia spre rejudecare în instanța de apel.

Din recursul declarat rezultă că recurenții își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de către instanțele de judecată, invocând că concluziile instanțelor sunt în contradicție cu materialele cauzei, precum și contradictorii, mai mult fără a se expune asupra tuturor argumentelor din apel.

Astfel, Colegiul învederează că înaintând acțiune în instanță împotriva lui Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana, Repeșco Natalia, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisea, Cecan Ion, intervenient accesoriu AO „Împărăția Copiilor” intervenient accesoriu Rusu Mariana, Organizația non-profit „Kids For Him, INC” și Istudor Matei, au solicitat declararea nulității absolute a actelor juridice în partea ce se referă la identitatea cumpărătorului Rusu Ilie: 1) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 20 000 de euro teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or.XXXXX, str. XXXXX; 2) Contractul de vânzare-cumpărare nr. 3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu și tot el împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, i-au vândut lui Rusu Ilie la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or.XXXXX, str.XXXXX; 3) Contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15.07.2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or.XXXXX, str.XXXXX; Recunoașterea Organizației non-profit „Kids for Him, Inc” în calitate de cumpărător în actele juridice, după cum urmează: 1) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 20 000 de euro teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or.XXXXX; 2) Contractul de vânzare-cumpărare nr.3848 din 21 iunie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Valeriu, în nume propriu, și tot el împreună cu Repeșco Natalia din numele fiului minor Cernopolc Valeriu, i-au vândut lui Rusu Ilie la prețul de 5 000 de euro teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcția amplasată pe acesta, situate pe adresa or. XXXXX, str.XXXXX; 3) Contractul de vânzare-cumpărare nr.4273 din 15 iulie 2006, autentificat de notarul Tatiana Cebotarean, prin care Cernopolc Andriana i-a vândut lui Rusu Ilie la prețul de 22 500 de euro cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile amplasate pe acesta, situate pe adresa or.XXXXX; Declararea nulității absolute a următoarelor acte juridice: 1) Contractul cu numărul 2733 din 26 iunie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a vândut la prețul de 80 000 de lei lui Cecan Taisea cota-parte de 73,3% din terenul cu suprafața de 0,0614 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numărul cadastral XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX; 2) Contractul de donație nr.4480 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,0602 ha cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX; 3) Contractul de donație nr.4483 din 20 iulie 2015, autentificat de notarul Radu Marian, prin care Rusu Ilie i-a donat lui Munteanu Cristina teren cu suprafața de 0,1131 ha cu numărul cadastral XXXXX, și construcția cu numărul cadastral XXXXX.

La data de 22 martie 2019 avocatul Mocanu Valentin în interesele reclamantilor a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând

încasarea din contul pârâtului Rusu Ilie în beneficiul Organizației non-profit ”Kids For Him, INC” a sumei de 76 000 de dolari, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

Ulterior, prin cererea din 25 septembrie 2020 avocatul părții reclamante a solicitat să fie menționat în hotărârea judecătorească, că aceasta constituie temei pentru radierea înscrierii din Registrul bunurilor imobile privind titularul dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile cu numărul cadastral XXXXX și construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, la fel construcțiile cu numerele cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX și construcția cu numărul cadastral XXXXX și pentru introducerea în Registrul bunurilor imobile în calitate de titular al dreptului de proprietate asupra acestor imobile și construcții a persoanei juridice rezident al SUA Organizația non-profit „Kids for Him, Inc”.

Or, instanțele de judecată examinând cauza au concluzionat în vederea admiterii parțiale a acțiunii, motivându-și soluția prin faptul că din suportul probator prezent la materialele cauzei, cu certitudine s-a stabilit că în urma relațiilor de colaborare dintre organizația non profit „Kids for Him, INC,, în persoana președintelui Istudor Matei și Rusu Ilie, pentru acordarea ajutorului material și moral copiilor din familiile social vulnerabile și persoanele în etate din or. Soroca s-a ajuns la un acord verbal prin care Rusu Ilie urma să primească bani de la Istudor Matei și să procure un imobil destinat a fi utilizat în scopurile pe care organizația non-profit „Kids for Him, INC,, și le-a propus să le realizeze în Republica Moldova, or, în acest sens de către Rusu Ilie au fost efectuate tranzacțiile în urma cărora a procurat în baza contractelor de vânzare-cumpărare nr.3847 din 21 iunie 2006, nr.3848 din 21 iunie 2006 și nr.4273 din 15 iulie 2006, terenuri și construcții amplasate pe acestea.

Totodată, s-a reținut că, în luna mai 2006, Rusu Ilie, a beneficiat de transferuri bănești din partea lui Istudor Matei, primind bani pe contul deschis în mărime de 33 040 de dolari SUA, restul sumei în mărime de 17 960 dolari SUA a fost adusă în țară de către Istudor Matei.

În speță, Colegiul învederează că din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că, prin sentința instanței de judecată, Rusu Ilie a fost recunoscut vinovat pentru faptul că intenționat prin înșelăciune și abuz de încredere, având scop de cupiditate, a decis să comită escrocheria în proporții deosebit de mari, fiind recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, or, a fost stabilit cu certitudine vinovăția lui Rusu Ilie prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere.

Totodată, se reține că, la data de 10 septembrie 2020, Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana și Repeșco Natalia, care au fost parte a contractelor de vânzare cumpărare a imobilelor, și au avut calitatea de vânzători, au înaintat în instanța de judecată cereri cu privire la recunoașterea acțiunii și examinarea cauzei în lipsă, indicând în cereri, fiecare separat, că recunosc acțiunea pe motivul că adevăratul cumpărător al imobilelor pe care le-au vândut lui Rusu Ilie formal, este Organizația non-profit „Kids for Him, Inc,, din numele căreia a acționat Istudor Matei, cu care s-au întâlnit personal, au negociat și de la acesta au primit bani, Rusu Ilie fiind persoana pe numele căruia urma să fie înregistrat imobilele temporar.

Așadar, conform art. 375 Cod civil (în redacția Legii în vigoare la data relevantă speței), acțiunea în revendicare se respinge dacă, în condițiile stabilite de

lege, prin efectul dobândirii de bună-credință, al uzucapiunii, al accesiiunii, al aplicării dispozițiilor privind regimul bunului găsit sau al altui temei prevăzut de lege, proprietarul a pierdut dreptul de proprietate, iar posesorul sau predecesorul său l-a dobândit.

Conform art. 217 alin. (1) Cod civil (în redacția Legii în vigoare la data relevantă speței), nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

În temeiul art. 219 și 220 alin. (1) și (2) Cod civil (în redacția Legii în vigoare la data relevantă speței), actul juridic nul încetează cu efect retroactiv din momentul încheierii. Dacă din conținutul său rezultă că poate înceta numai pentru viitor, actul juridic nu va produce efecte pentru viitor.

Fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Partea și terții de bună-credință au dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

Actul juridic sau clauza care contravin normelor imperative sînt nule dacă legea nu prevede altfel.

Actul juridic sau clauza care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule.

Mai mult, art. 221 alin. (2) al aceleiași legi, stabilește că, actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul. Referitor la actul juridic avut în vedere de părți se aplică regulile respective.

Conform art. 1398 alin. (1) Cod civil (în redacția Legii în vigoare la data relevantă speței), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Reieșind din normele enunțate, este cert faptul că între părțile în litigiu Organizația non-profit "Kids For Him, INC", Istudor Matei și Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana, Repeșco Natalia, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cegan Taisea, Cegan Ion, AO „Împărăția Copiilor” și Rusu Mariana există un raport juridic, or, după cum s-a menționat, au fost procurate trei imobile separate.

La acest aspect, Colegiul ține să învedereze că, prin prisma normelor precitate, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul constată ca fiind neîntemeiată soluția adoptată de instanța de apel, mai mult aceasta fiind una contradictorie, deoarece instanțele nu puteau recunoaște nulitatea absolută a actelor juridice și totodată să substituie în contractele de vânzare-cumpărare, cumpărătorul, invocând nulitatea absolută a actului juridic cu anularea parțială a acestuia.

Mai mult, hotărârea și decizia pronunțate vin în contradicție cu sentința pronunțată 15 decembrie 2017 de Judecătoria Soroca, sediul Central în privința lui Rusu Ilie, care prin escrocherie a obținut mijloace bănești de la Organizația non-profit "Kids For Him, INC".

În atare situație, instanța de apel urma să stabilească dacă în circumstanțele expuse, putea oare reclamantul pretinde la calitatea de cumpărător în contractele de vânzare-cumpărare, în situația în care în cadrul cauzei penale a fost admisă acțiunea civilă în principiu de a încasa suma de 76 000 de dolari SUA, obiect al escrocheriei.

Reieșind din cele relatate, în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție învederează că instanța de apel a adoptat decizia prematur, fără o apreciere a argumentelor și probelor invocate atât de apelantă cât și de intimată în coroborare cu cumulul de probe prezent la dosar, iar faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a cauzei deduse judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii contestate.

În atare condiții, instanța ierarhic inferioară avea obligația rezultând din prevederile art. 373 alin. (2) Cod de procedură civilă, de a verifica circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei. Mai mult, instanța de apel era obligată de a da un răspuns cert referitor la relevanța unui înscris sau altuia. Or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Cod de procedură civilă.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 § 1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei, probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În conformitate art. 390 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă și concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

În sensul art. 6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării. CEDO, în cauza Suominen vs. Finlanda, a reținut că „... o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției”.

Totodată, în cauza Van de Hurk v. Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994, și cauza Dulaurans v. Franței, Hotărârea din 21 martie 2000, paragraful 33, CEDO a statuat că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă

cererile și observațiile părților sunt într-adevăr „auzite”, adică examinate conform normelor de procedură de către tribunalul sesizat.

Altfel spus, art. 6 impune „tribunalului” obligația de a proceda la o examinare efectivă a mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța”. CEDO nu își propune să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (cauza Artico v. Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980, seria A nr. 37, p. 16, paragraful 33).

Prin urmare, instanța de apel nu și-a executat în deplină măsură obligația legală de a motiva hotărârea adoptată.

Dreptul de a fi auzit, a fost încălcat, or dreptul în cauză include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse, ceea ce nu a fost îndeplinit de instanța de apel.

În consecință, Colegiul, verificând conținutul deciziei contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în recurs, conchide că instanța de apel, s-a referit în mod declarativ la normele dreptului material pe care le-a considerat aplicabile speței, fără să se expună asupra circumstanțelor concrete ale cauzei și probelor administrate în cadrul judecării cauzei pe care se întemeiază concluziile privitoare la aceste circumstanțe și fără a indica motivele pentru care anumite argumente invocate de părți nu au fost reținute, nefiind nici supuse aprecierii.

Este de menționat că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți.

Mai mult, hotărârea trebuie să se fondeze pe lege, trebuie să rezolve, într-o manieră certă, explicit sau implicit, toate cererile invocate de părți, conform principiului nr. 6 al Recomandării nr. 5 din 1984, adoptată la de Comitetul Miniștrilor al Consiliului European, privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, ceea ce în speță lipsește.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/ netemeiniciei acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția

adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de de Rusu Ilie, Rusu Mariana, Munteanu Cristina, Cecan Ion, Cecan Taisia, reprezentatii de avocatul Martin Vasile.

Se casează decizia din 30 decembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația non-profit "Kids For Him, INC" și Istudor Matei împotriva lui Cernopolc Valeriu, Cernopolc Andriana, Repeșco Natalia, Rusu Ilie, Munteanu Cristina, Cecan Taisea, Cecan Ion, intervenient accesoriu AO „Împărăția Copiilor” intervenient accesoriu Rusu Mariana cu privire la declararea nulității actelor juridice și repararea prejudiciului material, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Mariana Pitic

Galina Stratulat